

SODBA SODIŠČA PRVE STOPNJE (prvi senat)
z dne 27. septembra 2005*

V zadevi T-26/03,

GeoLogistics BV, prej LEP International BV, s sedežem v Schiphol Rijku (Nizozemska), ki sta jo najprej zastopala H. de Bie in K. Schellaars, nato De Bie in A. Huizing, odvetnika,

tožeča stranka,

proti

Komisiji Evropskih skupnosti, ki jo zastopa X. Lewis, zastopnik, skupaj s F. Tuytschaeverjem, odvetnik, z naslovom za vročanje v Luxembourg,

tožena stranka,

ob intervenciji

Kraljevine Španije, ki jo zastopata L. Fraguas Gadea in J. M Rodríguez Cárcamo, abogados del Estado, z naslovom za vročanje v Luxembourg,

intervenientka,

* Jezik postopka: nizozemščina.

zaradi tožbe za razglasitev ničnosti odločbe Komisije REM 08/00 z dne 7. oktobra 2001, s katero je bil odpust uvoznih dajatev v korist tožeče stranke, ki je bil predmet zahtevka, ki ga je predložila Kraljevina Nizozemska, razglašen za neutemeljen,

SODIŠČE PRVE STOPNJE
EVROPSKIH SKUPNOSTI (prvi senat),

v sestavi J. D. Cooke, predsednik, R. García-Valdecasas, sodnik, in I. Labucka, sodnica,

sodni tajnik: J. Plingers, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 12. aprila 2005

izreka naslednjo

Sodbo

Pravni okvir

Pravila o tranzitnem postopku Skupnosti

¹ V skladu s členi 37, 91 in 92 Uredbe Sveta (EGS) št. 2913/92 z dne 12. oktobra 1992 o carinskem zakoniku Skupnosti (UL L 302, str. 1, v nadaljevanju: carinski zakonik)

se lahko blago, ki ni iz Skupnosti in je vneseno na njeno območje in ki je, namesto da bi bilo takoj zavezano plačilu uvoznih dajatev, predmet zunanjega tranzitnega postopka Skupnosti, pod carinskim nadzorom do njegove predložitve carinskemu namembnemu uradu giba na carinskem ozemlju Skupnosti.

- 2 Carinski zakonik imetnika zunanjega tranzitnega postopka Skupnosti opredeljuje kot „glavnega zavezanca“. Na tej podlagi je dolžan predložiti nedotaknjeno blago namembnemu carinskemu uradu v predpisanem roku in pri tem spoštovati določbe omenjenega postopka (člen 96 carinskega zakonika). Te obveznosti se končajo, ko so blago in ustrezni dokumenti predloženi namembnemu carinskemu uradu (člen 92 carinskega zakonika).

- 3 V skladu s členom 94 carinskega zakonika je glavni zavezanec dolžan predložiti zavarovanje za zagotovitev plačila carinskega dolga ali drugih dajatev, ki bi lahko nastale za to blago. Člen 191 carinskega zakonika glede tega podrobneje navaja, da carinski organi na zahtevo udeleženega dovolijo, da se za več postopkov, ki povzročijo nastanek ali bi lahko povzročili nastanek carinskega dolga, predloži skupno zavarovanje. Na podlagi člena 198 carinskega zakonika carinski organi, če ugotovijo, da predloženo zavarovanje ne zagotavlja ali ne zagotavlja več zanesljivo ali popolnoma plačila carinskega dolga v predvidenih rokih, zahtevajo, da zavezanec sam izbere, ali bo zagotovil dodatno zavarovanje ali pa bo prvotno zavarovanje nadomestil z novim.

- 4 Na podlagi členov 341, 346, 348, 350, 356 in 358 Uredbe Komisije (EGS) št. 2454/93 z dne 2. julija 1993 o določbah za izvajanje carinskega zakonika (UL L 253, str. 1), s spremembami, (v nadaljevanju: izvedbena uredba) je treba blago skupaj z deklaracijo T1 predložiti carinskemu uradu odhoda. Urad odhoda predpiše rok, v katerem je treba blago predložiti namembnemu uradu, vpiše v deklaracijo T1

potrebne podatke, zadrži izvod, ki mu je namenjen, druge izvode dokumenta T1 pa vrne glavnemu zavezancu. Blago se prevaža na podlagi izvodov dokumenta T1. Namembni urad po predložitvi blaga v izvode dokumenta T1, ki jih prejme, vnese podatke o opravljenih kontrolah in en izvod tega dokumenta nemudoma pošlje uradu odhoda, običajno po osrednjem organu.

- 5 Člen 203(1) carinskega zakonika določa, da carinski dolg pri uvozu nastane z nezakonito odstranitvijo blaga, zavezanega uvoznim dajatvam, izpod carinskega nadzora. Na podlagi odstavka 3 te določbe je med dolžniki tega dolga tudi oseba, ki mora izpolniti obveznosti, izhajajoče iz uporabe carinskega postopka, v katerega je bilo dano to blago.

- 6 Na podlagi člena 217 carinskega zakonika morajo carinski organi vsak znesek uvoznih ali izvoznih dajatev, ki je posledica carinskega dolga, takoj po tem, ko so jim na voljo potrebni podatki, izračunati in vnesti v računovodske evidence ali kakšne druge ustrezne nosilce podatkov (vknjižba). Člen 220(1) carinskega zakonika določa, da če znesek dajatev, ki izhaja iz carinskega dolga, ni bil vknjižen v skladu s členoma 218 in 219 omenjenega zakonika ali je bil vknjižen nižji znesek od zakonsko dolgovanega, se mora vknjižba zneska izterjevanih dajatev ali preostalega izterjevanega zneska dajatev opraviti v roku dveh dni, ki se šteje od dneva, ko carinski organi to ugotovijo in lahko izračunajo zakonsko dolgovani znesek ter določijo dolžnika. Ta rok se lahko podaljša v skladu z zgoraj navedenim členom 219. Na podlagi člena 221(1) carinskega zakonika se mora znesek dajatev takoj po vknjižbi v skladu z ustreznimi postopki sporočiti dolžniku.

- 7 Člen 379(1) izvedbene uredbe določa, da če pošiljka ni bila predložena namembnemu uradu in kraja kršitve ali nepravilnosti ni mogoče določiti, urad odhoda o tem čim prej obvesti glavnega zavezanca, najpozneje pa pred iztekom enajstega meseca po vpisu deklaracije za tranzit Skupnosti. Na podlagi odstavka 2 te določbe mora biti v tem obvestilu naveden predvsem rok, v katerem je treba uradu odhoda predložiti dokazilo o pravilnosti tranzitne operacije ali o kraju, v katerem je kršitev ali nepravilnost dejansko nastala. Ta rok je tri mesece od dneva obvestila.

Pravila o povračilu ali odpustu uvoznih ali izvoznih dajatev

- 8 Člen 239 Carinskega zakonika določa možnost povrnitve ali odpusta uvoznih ali izvoznih dajatev v primerih, ki izhajajo iz okoliščin, pri katerih ne gre niti za malomarnost niti za goljufivo ravnanje udeleženega.
- 9 Člen 239 je podrobneje pojasnila in uredila izvedbena uredba, zlasti v členih od 899 do 909. Člen 905(1) omenjene uredbe določa, da če nacionalni carinski organ, ki mu je bil predložen zahtevek za odpust dajatev, ne more sprejeti odločbe na podlagi člena 899 in so bila k zahtevku priložena dokazila, na podlagi katerih se lahko sklepa, da gre za posebni položaj, ki izhaja iz okoliščin, ki ne vključujejo niti goljufivega ravnanja niti očitne malomarnosti udeleženega, organ države članice primer posreduje Komisiji.

Dejansko stanje

Obravnavane operacije zunanjega tranzita Skupnosti

¹⁰ Med 16. januarjem in 7. avgustom 1995 je tožeča stranka, podjetje s sedežem na Nizozemskem in prej imenovano LEP International BV, kot carinski komisionar pripravila štirinajst dokumentov zunanjega tranzitnega postopka skupnosti za prevoz nekaterih pošiljk mesa (predvsem govejega mesa, telečjega priželjca in perutnine) v Maroko, s čimer je prevzela vlogo glavnega zavezanca za te operacije. Ti dokumenti so bili izdani na račun samo enega komitenta, družbe Hector International, s sedežem v Združenem kraljestvu. Gre za te dokumente T1:

— št. 5100507 z dne 16. januarja 1995;

— št. 5100508 z dne 16. januarja 1995;

— št. 5102442 z dne 8. marca 1995;

— št. 5102443 z dne 8. marca 1995;

— št. 5104186 z dne 25. aprila 1995;

— št. 5104187 z dne 25. aprila 1995;

- št. 5104188 z dne 25. aprila 1995;

- št. 5105833 z dne 12. junija 1995;

- št. 5105896 z dne 13. junija 1995;

- št. 2501311 z dne 17. junija 1995;

- št. 5106710 z dne 4. julija 1995;

- št. 5106874 z dne 7. julija 1995;

- št. 5107619 z dne 28. julija 1995;

- št. 5107922 z dne 7. avgusta 1995.

¹¹ Douane informatie Centrum (carinska služba za preiskave, v nadaljevanju: DIC) iz Rotterdama (Nizozemska) je po prejemu obvestila belgijskih organov o nepravilnostih pri tovorih zamrznjenih telečjih priželjcev začel preiskavo, med katero je izbral nekaj deklaracij, da bi jih podrobneje preučil. DIC iz Rotterdama je 20. marca 1995 z dopisom španske carinske organe vprašal, ali je bil carinski

dokument, ki pripada deklaraciji T1 št. 5100508, ki ga je tožeča stranka pripravila 16. januarja 1995, predložen za zaključek postopka. S telefaksom z dne 20. marca 1995 so španski organi odgovorili, da tega dokumenta ni v seznamih carinskega urada iz Cadiza (Španija). S telefaksom z dne 23. marca 1995 so še obvestili nizozemske organe, da je bil žig na obravnavani deklaraciji ponaredek žiga, ki ga uporablja carinski urad iz Cadiza, in da pristavljeni podpis ni od katerega od uslužbencev tega urada. DIC je 31. marca 1995 iz Rotterdama o tej nepravilnosti obvestil Fiscale Inlichtingen en Opsporingsdienst (služba za obveščanje in davčne preiskave, v nadaljevanju: FIOD) iz Haarlema. FIOD je 18. aprila 1995 iz Haarlema zaupal obravnavo tega spisa FIOD iz Rotterdama.

- 12 Carinski urad iz Kerkradeja (Heerlen, Nizozemska) je 16. maja 1995, ob nadzoru vzorcev, carinskim organom iz Cadiza poslal zahtevka za naknadni nadzor glede dokumentov T1 št. 5102442 in št. 5102443, ki ju je tožeča stranka izdala 8. marca 1995. Španski organi so 29. junija 1995 nizozemskim organom sporočili, da carinska dokumenta nista bila predložena uradu pristojnega organa, da sta bila žiga ponarejena in da podpisa nista bila od uradnika urada pristojnega organa. Carinski urad iz Kerkradeja je 11. julija 1995 o tem obvestil FIOD iz Rotterdama.
- 13 Carinski urad iz Kerkradeja je 12. junija 1995 ob novem nadzoru na carinske organe iz Cadiza naslovil dva zahtevka za naknadni nadzor glede carinskih dokumentov T1 št. 5104187 in št. 5104188, ki ju je tožeča stranka izdala 25. aprila 1995. Španski organi so 10. julija 1995 nizozemskim organom sporočili, da carinska dokumenta nista bila predložena uradu pristojnega organa in da sta bila žiga in podpisa ponarejena. Carinski urad iz Kerkradeja je 19. julija 1995 te ugotovitve poslal FIOD iz Rotterdama.

- 14 Nizozemska davčna uprava je 9. avgusta 1995 navezala stik s tožečo stranko zaradi neizpolnitve vseh formalnosti glede deklaracij. Nizozemski organi so 14. avgusta v uradih tožeče stranke opravili preiskavo in odnesli spise v zvezi z deklaracijami zunanjega tranzita Skupnosti, sestavljenih za račun Hector International.
- 15 Preiskava nizozemskih carinskih organov je pokazala, da pri štirinajstih carinskih deklaracijah tožeče stranke niso bile izpolnjene vse formalnosti, zaradi česar blago ni bilo predmet carinskega nadzora. Nizozemski organi so torej v skladu s členom 203 carinskega zakonika ugotovili nastanek carinskega dolga tožeče stranke kot glavnega zavezanca postopka zunanjega tranzita Skupnosti pri obravnavanih operacijah. Med januarjem in aprilom 1996 so nizozemski organi tožeči stranki poslali obvestilo o izterjavi uvoznih dajatev, ki jih je dolgovala tožeča stranka. V nadaljevanju je nizozemska carinska uprava razglasila za nični deklaraciji tožeče stranke za dva tovara mesa, ki ju je uničil požar v Španiji (T1 št. 5107619 z dne 28. julija in T1 št. 5107922 z dne 7. avgusta 1995).

Upravni postopek glede zahtevka za odpust uvoznih dajatev

- 16 Tožeča stranka je 21. avgusta 1996 pri nizozemskih carinskih organih vložila zahtevek za odpust uvoznih dajatev.
- 17 Nizozemski organi so 23. marca 2000 Komisiji predložili zahtevek za odpust uvoznih dajatev v korist tožeče stranke.

- 18 Komisija je 24. maja 2000 nizozemskim organom naslovila prvi zahtevek za dodatne podatke, s katerim je želela izvedeti natančen znesek zahtevanega odpusta. Z dopisom z dne 16. junija 2000 so nizozemski organi navedli, da se zahtevek tožeče stranke za odpust nanaša samo na deklaracije, sestavljene po 23. marcu 1995, datumu, ko so španski carinski organi svojim nizozemskim kolegom prvič sporočili obstoj nepravilnosti deklaracije tožeče stranke. Zahtevek za odpust se je nanašal na skupni znesek 925.706,20 nizozemskega guldna (NLG) oziroma 420.067,16 EUR.
- 19 Komisija je 4. julija 2000 nizozemskim organom poslala drugi zahtevek za dodatne podatke. Ta zahtevek se je nanašal na izmenjavo podatkov med nizozemskimi in španskimi organi in predvsem na telefaks z dne 23. marca 1995, ki so ga ti naslovili na nizozemske carinske organe. Ti so Komisiji odgovorili z dopisom z dne 28. julija 2000.
- 20 Komisija je 24. novembra 2000 sestavila tretji zahtevek za dodatne podatke predvsem glede poteka preiskav carinskih organov zaradi neizpolnitve vseh formalnosti pri carinskih dokumentih deklaracij, glede vloge tožeče stranke v spornih operacijah in glede meril nizozemskih organov, na podlagi katerih so ugotovili neobstoje očitne malomarnosti tožeče stranke. Nizozemski organi so odgovorili z dopisom z dne 8. avgusta 2001, h kateremu je bil priložen zapisnik poročila FIOD iz Rotterdama z dne 2. septembra 1996.
- 21 Komisija je z dopisom z dne 11. oktobra 2001 obvestila tožečo stranko, da namerava zavrniti zahtevek za odpust uvoznih dajatev, pri čemer ji je podrobno navedla svoje ugovore proti temu in tožečo stranko pozvala, naj v roku enega meseca poda mnenja.

- 22 Z dopisom z dne 9. novembra 2001 je tožeča stranka podala svoja mnenja o ugovorih Komisije. Tožeča stranka je Komisijo predvsem opozorila na dejstvo, da naj bi goljufijo omogočilo ravnanje enega ali več španskih carinikov ali to, da so španski carinski organi kršili carinske predpise.
- 23 Komisija je zaradi trditev tožeče stranke 22. novembra 2001 na nizozemske organe naslovila nov zahtevek za dodatne podatke. Ta četrti zahtevek se je predvsem nanašal na zatrjevano udeležbo španskih carinskih uslužbencev pri goljufiji. Komisija je prav tako zahtevala podrobnejša pojasnila glede podatkov, na podlagi katerih so nizozemski organi ugotovili neobstoje malomarnosti tožeče stranke. Z dopisom z dne 2. avgusta 2002 so nizozemski organi odgovorili na Komisijin četrti zahtevek za dodatne podatke.
- 24 Komisija je 7. oktobra 2002 sprejela odločbo REM 08/00, s katero je ugotovila, da odpust uvoznih dajatev v obravnavani zadevi ni utemeljen (v nadaljevanju: izpodbijana odločba).
- 25 V izpodbijani odločbi Komisija meni, prvič, da v obravnavani zadevi ni posebnega položaja v smislu člena 239 carinskega zakonika. Drugič, Komisija navaja, da je tožeča stranka pokazala očitno malomarnost, predvsem ker ni, čeprav je izkušen gospodarski subjekt, za katerega se domneva poznavanje carinskih predpisov in trgovskih tveganj, povezanih z njegovo dejavnostjo, sprejela vseh potrebnih ukrepov, da bi se zaščitila pred temi tveganji, kot na primer z nadzorom drugih udeležencev ali sklenitvijo ustreznih zavarovanj.
- 26 Nizozemski organi so z dopisom z dne 10. decembra 2001 tožečo stranko obvestili, da je bil zahtevek za odpust zavrnjen.

Postopek in predlogi strank

- 27 Tožeča stranka je 28. januarja 2003 v sodnem tajništvu Sodišča prve stopnje vložila to tožbo. Z dopisom z dne 31. januarja 2003 je svojo tožbo dopolnila in uskladila.
- 28 Kraljevina Španija je 30. aprila 2003 vložila zahtevo za intervencijo v podporo predlogom Komisije. Predsednik petega senata Sodišča prve stopnje je s sklepom z dne 5. junija 2003 Kraljevini Španiji dovolil intervencijo. Kraljevina Španija je 23. julija 2003 vložila intervencijsko vlogo.
- 29 Na podlagi poročila sodnika poročevalca je Sodišče prve stopnje odločilo, da začne ustni postopek. V okviru postopkovnih pravil je Sodišče prve stopnje (prvi senat) Komisijo pozvalo, naj predloži nekatere dokumente. Komisija jih je predložila v predpisanem roku.
- 30 Stranki sta na javni obravnavi 12. aprila 2005 podali ustne navedbe in odgovorili na vprašanja Sodišča prve stopnje.
- 31 Tožeča stranka Sodišču prve stopnje predlaga, naj:
- izpodbijano odločbo razglasi za nično;
  - Komisiji naloži plačilo stroškov.

32 Komisija in Kraljevina Španija, intervenientka v njeno podporo, Sodišču prve stopnje predlagata, naj:

- tožbo zavrne kot neutemeljeno;

- tožeči stranki naložilo plačilo stroškov.

Pravno stanje

33 Tožeča stranka svojo tožbo utemeljuje z enim samim tožbenim razlogom, ki izhaja iz napake v presoji in iz kršitve obveznosti obrazložitve. Ta tožbeni razlog je razdeljen na dva dela. Prvi del izhaja iz obstoja posebnega položaja v smislu člena 239 carinskega zakonika in člena 905 izvedbene uredbe. Drugi del izhaja iz odsotnosti goljufivega ravnanja in očitne malomarnosti v smislu teh določb.

34 Za uvod je treba opomniti, da člen 239 carinskega zakonika določa možnost delnega ali celotnega povračila plačanih uvoznih ali izvoznih dajatev ali odpusta zneska carinskega dolga. Pravilo iz te določbe je podrobneje opredeljeno členu 905 izvedbene uredbe, ki vsebuje splošno klavzulo pravičnosti, veljavno predvsem za posebne položaje, ki sami po sebi ne sodijo v enega od primerov iz členov od 900 do 904 izvedbene uredbe (sodba Sodišča z dne 25. februarja 1999 v zadevi *Trans-Ex-Import*, C-86/97, Recueil, str. I-1041, točka 18).

- 35 Iz besedila omenjenega člena 905 izhaja, da je povračilo uvoznih dajatev pogojeno z dvema kumulativnima pogojema, in sicer z obstojem posebnega položaja in z odsotnostjo očitne malomarnosti in goljufivega ravnanja stranke (sodba Sodišča prve stopnje z dne 12. februarja 2004 v zadevi Aslantrans proti Komisiji, T-282/01, Recueil, str. II-693, točka 53).

Prvi del tožbenega razloga: obstoj posebnega položaja

Uvod

— Trditve strank

- 36 Tožeča stranka zatrjuje, da je Komisija nepravilno ugotovila, da v obravnavani zadevi ni posebnega položaja. Posebni položaj naj bi vzpostavljale predvsem te okoliščine: prvič, kršitve in malomarnosti nizozemskih organov pri odkrivanju goljufije in njihova zamuda pri obveščanju tožeče stranke o nepravilnostih pri carinskih dokumentih, ki jih je ta izdala, s katerimi pa so bili ti vendarle zgodaj seznanjeni; drugič, možna udeležba španskega carinskega uradnika pri goljufiji in to, da je španska carina kršila carinske predpise Skupnosti, in, tretjič, Komisijine kršitve obveznosti na carinskem področju.
- 37 Komisija zatrjuje, da ni posebnega položaja v smislu carinskih predpisov. Ker torej eden od dveh kumulativnih pogojev iz člena 239 carinskega zakonika ni izpolnjen, naj bi to zadostovalo za obrazložitev zavrnitve zahtevka za odpust uvoznih dajatev.

- 38 Kraljevina Španija meni, da v obravnavani zadevi ni posebnega položaja, ki bi upravičeval odpust uvoznih dajatev, in predvsem opozarja, da ni nobenega dokaza ali trditve, na podlagi katerega bi bilo mogoče ugotoviti udeležbo španskih uradnikov pri goljufijah iz izpodbijane odločbe.

— Presoja Sodišča prve stopnje

- 39 Najprej je treba poudariti, da v skladu z ustaljeno sodno prakso okoliščine, ki vzpostavljajo posebni položaj v smislu člena 905 izvedbene uredbe, obstajajo, kadar je, zaradi namena pravičnosti, ki jo poudarja člen 239 carinskega zakonika, ugotovljen obstoj elementov, ki lahko vložnika zahtevka spravijo v posebni položaj glede na druge gospodarske subjekte, ki opravljajo enako dejavnost (sodba Sodišča v zgoraj navedeni zadevi *Trans-Ex-Import*, točka 22, sodba Sodišča z dne 27. septembra 2001 v zadevi *Bacardi*, C-253/99, Recueil, str. I-6493, točka 56 in sodba Sodišča v zgoraj navedeni zadevi *Aslantrans proti Komisiji*, točka 56). Klavzula pravičnosti, ki jo določajo carinski predpisi Skupnosti, se namreč uporablja, kadar so okoliščine, ki opredeljujejo odnos med gospodarskim subjektom in upravo, take, da ne bi bilo pravično temu gospodarskemu subjektu naložiti škodo, ki mu normalno ne bi nastala (glej po analogiji sodbi Sodišča z dne 26. marca 1987 v zadevi *Coopérative agricole d’approvisionnement des Avirons*, 58/86, Recueil, str. 1525, točka 22, in z dne 29. aprila 2004 v zadevi *British American Tobacco*, C-222/01, Recueil, str. I-4683, točka 63).

- 40 Da lahko Komisija določi, ali okoliščine obravnavane zadeve vzpostavljajo posebni položaj, mora celotno upoštevno dejansko stanje (glej po analogiji sodbi Sodišča prve stopnje z dne 9. novembra 1995 v zadevi *France-aviation proti Komisiji*, T-346/94, Recueil, str. II-2841, točka 34, in z dne 11. julija 2002 v zadevi *Hyper proti Komisiji*, T-205/99, Recueil, str. II-3141, točka 93). Če ima Komisija pooblastilo za odločanje po prostem preudarku o uporabi klavzule pravičnosti, je dolžna

to pristojnost izvrševati tako, da resnično pretehta med interesom Skupnosti za zagotovitev spoštovanja carinskih določb na eni strani in med interesom dobrovernega gospodarskega subjekta, da ne utrpí škode, ki presega običajno trgovsko tveganje, na drugi strani.

- 41 V smislu teh načel je treba preučiti, ali je Komisija storila očitno napako v presoji s tem, da je v izpodbijani odločbi menila, da okoliščine, na katere se je sklicevala tožeča stranka, niso vzpostavljale posebnega položaja.

Zatrjevane malomarnosti nizozemskih organov pri odkrivanju goljufije in njihova zamuda pri obveščanju tožeče stranke o nepravilnostih pri carinskih dokumentih, ki jih je ta izdala

— Trditve strank

- 42 Tožeča stranka poudarja, da je, čeprav je goljufija normalno tveganje, ki ga morajo trpeti gospodarski subjekti, dejstvo, da so nacionalni organi v interesu preiskave namenoma dopustili kršitve in nepravilnosti, s čimer je nastal carinski dolg glavnega zavezanca, tega postavilo v poseben položaj glede na druge gospodarske subjekte, ki opravljajo enako dejavnost (sodba Sodišča z dne 7. septembra 1999 v zadevi De Haan C-61/98, Recueil, str. I-5003, točka 56).
- 43 Tožeča stranka opozarja, da so španski organi 23. marca 1995 DIC iz Rotterdama navedli, da so žigi na enem od dokumentov T1 lažni. DIC naj bi 31. marca 1995 iz Rotterdama to nepravilnost sporočil FIOD iz Haarlema, ki naj bi začel preiskavo.

Zato naj bi nizozemski organi najpozneje od marca 1995 vedeli za obstoj goljufije, ki je vplivala na tožečo stranko. Tožeča stranka poudarja, da je nizozemski organi o tej goljufiji niso obvestili pet mesecev. Glede tega meni, da je tako rekoč zanesljivo, da so jo carinski organi o tem obvestiti pozneje namenoma. Ker so carinski organi in DIC iz Rotterdamu del nizozemske davčne uprave, zatrjevanje te, da sta bili za preiskavo goljufije dve različni stopnji, ne more upravičevati zamude pri obveščanju tožeče stranke.

44 Če bi Sodišče prve stopnje menilo, da se nizozemski organi niso namenoma zapletli v goljufijo, tožeča stranka zatrjuje, da so ti delovali malomarno, predvsem ker je niso takoj obvestili o goljufivih ravnanjih, za katera so vedeli. Prav tako zatrjuje, da nizozemski organi ob njihovih preiskavah obravnavanih nepravilnosti niso ravnali dovolj skrbno.

45 Tožeča stranka meni, da to, da so carinski organi zadrževali ta podatek, ne more upravičevati trditev, da je bilo treba najprej ugotoviti zvezo z drugimi dokumenti. Tožeča stranka navaja, da so ti organi že marca 1995 lahko ugotovili zvezo med dokumenti T1, izdanimi v imenu Hector International, in ponarejenimi žigi. Čeprav je res, da so se obravnavane deklaracije nanašale na različne proizvode, naj bi šlo vendarle v vseh primerih za prevoz mesa in naj bi deklaracije vedno navajale istega deklaranta, prejemnika, prevoznika, carinski urad izdaje in namembni carinski urad. Zaradi malomarnosti teh organov pri ugotavljanju in primerjanju upoštevanih podatkov ter dolgega trajanja njihove preiskave naj bi bil tožeči stranki, ki naj je ne bi nikoli obvestili o nepravilnosti in naj bi torej nadaljevala izdajo dokumentov T1, zato nepotrebno naložen carinski dolg. Udeleženi pa naj ne bi smel utrpeti škode, ki izhaja iz nepravilnega, malomarnega in prepoznega odziva carinskih organov.

- 46 Tožeča stranka prav tako opozarja, da morajo carinski organi v skladu s členom 379(1) izvedbene uredbe deklaranta čim prej obvestiti o nepravilnosti. Tudi ob odsotnosti absolutne gotovosti o obstoju goljufije bi že na podlagi preprostega suma carinski organi morali obvestiti udeleženega.
- 47 Tožeča stranka poleg tega poudarja, da je bila na podlagi člena 94 carinskega zakonika kot carinski deklarant dolžna predložiti zavarovanje za izdane dokumente T1. Tako naj bi v skladu s členom 191 carinskega zakonika predložila skupno zavarovanje za več zaporednih postopkov. Zatrjuje, da je bilo, zato ker so carinski organi ugotovili, da se ne more šteti, da so bile za dokument T1 št. 5100508 z dne 16. januarja 1995 izpolnjene vseh formalnosti, očitno, da se ji bo naložilo dajatve, ki bi morale biti poravnane s predloženim zavarovanjem. Vendar naj bi carinski organi v nasprotju s členom 220, prvi odstavek, in členom 221, prvi odstavek, Carinskega zakonika ne začeli čim prej vpisa in izterjave dajatev. Zato naj bi zavarovanje tožeče stranke konec marca 1995 ne bilo več zadostno. Zato naj bi tožeča stranka po tem datumu ne bila več dolžna predložiti dokumentov T1, saj zavarovanje ni bilo dopolnjeno v skladu s členom 198 carinskega zakonika. Zaradi te kršitve carinskih predpisov Skupnosti, ki so jo storili nizozemski organi, naj bi tožeči stranki nastala huda škoda.
- 48 Tožeča stranka sklene, da bi lahko bila preprečila nastanek naknadnega carinskega dolga, če bi jo nizozemski organi obvestili o možnosti goljufije. Ker so nizozemski organi, neupravičeno, posredovali prepozno, so vzpostavili posebni položaj, zaradi katerega naj bi se tožeča stranka znašla v slabšem položaju od drugih gospodarskih subjektov (sodba Sodišča prve stopnje z dne 7. junija 2001 v zadevi Spedition Wilhelm Rotermund proti Komisiji, T-330/99, Recueil, str. II-1619).
- 49 Komisija poudarja, da nizozemski organi v obravnavani zadevi niso bili seznanjeni z goljufijo in niso zavestno dopustili kršitev in nepravilnosti v interesu preiskave,

v nasprotju s situacijo v zadevi, kjer je bila izrečena sodba De Haan. Kot naj bi namreč izhajalo iz zahtevka za odpust nizozemskih organov in iz dopisa z dne 24. septembra 1998 oddelka za prispevke carinskega okraja Rotterdam o zavrnitvi ugovora tožeče stranke, naj bi FIOD šele 24. julija 1995 ugotovil zvezo med različnimi nepravilnosti, ki so jih pokazale različne, na začetku ločene preiskave.

50 Komisija prav tako poudarja, da nizozemski organi niso brez razloga zamujali pri ugotovitvi zveze med razpoložljivimi podatki in pri obveščanju tožeče stranke o tem. Tako je bil čas po nizozemskem prejetju obvestila o neizpolnitvi vseh formalnosti pri prvem dokumentu nujno potreben za ugotovitev zveze med nepravilnostmi, ugotovljenimi pri štirih drugih dokumentih, in za določitev vrste in obsega teh nepravilnosti, kar naj bi nizozemski davčni organi potrdili v svoji odločbi o zavrnitvi ugovora tožeče stranke. Med potekom te preiskave naj bi različne zadevne službe nizozemske uprave vneto delale.

51 Komisija prav tako zatrjuje, da nacionalni organi nimajo pravne obveznosti takoj obvestiti deklaranta, kadar ugotovijo nepravilnosti pri postopku tranzita Skupnosti, ter opozarja, da bi taka obveznost *a priori* izključevala vsako preiskavo o morebitni udeležbi omenjenega deklaranta pri nepravilnostih. Komisija glede tega poudarja, da bi ne bilo primerno ugodnost sodne prakse De Haan raztegniti na obravnavano zadevo, saj bi bila taka odločitev v nasprotju s strogo razlago, ki mora prevladati v primeru določb, ki določajo odpust uvoznih ali izvoznih dajatev (sodba Sodišča z dne 11. novembra 1999 v zadevi Söhl & Söhlke, C-48/98, Recueil, str. I-7877).

52 Glede trditev tožeče stranke o kršitvi nizozemskih organov člena 379(1) izvedbene uredbe in členov 220(1) in 221(1) Komisija zatrjuje, da gre za nova tožbena razloga,

ki ju je tožeča stranka prvič omenila ob repliki in ki ne temeljita na elementih, ki so se pokazali med postopkom. Komisija zato Sodišču prve stopnje predlaga, naj ju razglasi za nedopustna. Komisija podredno opozarja, da iz besedila člena 379(1) izvedbene uredbe izhaja, da so bili nizozemski organi najpozneje pred iztekom enajstega meseca po vpisu deklaracije za tranzit Skupnosti dolžni obvestiti deklaranta. Glede zatrjevane kršitve členov 220 in 221 carinskega zakonika Komisija poudarja, da so nizozemski organi, takoj ko so ugotovili obstoj goljufije, obvestili tožečo stranko in so v skladu z upoštevnimi predpisi začeli z vknjižbo, obveščanjem in izterjavo zneska tako ugotovljenega carinskega dolga.

— Presoja Sodišča prve stopnje

53 Sodišče prve stopnje za začetek meni, da je trditev Komisije, da je tožeča stranka nova tožbena razloga, ki izhajata iz kršitve nizozemskih organov člena 379(1) izvedbene uredbe oziroma členov 220(1) in 221(1) carinskega zakonika, prvič navajala ob repliki, neutemeljena. Treba je namreč ugotoviti, da s temi trditvami tožeča stranka samo natančneje opredeljuje in razvija očitek, ki izhaja iz zatrjevane zamude nizozemskih organov pri obveščanju tožeče stranke o obstoju nepravilnosti v zvezi z izpolnitvijo vseh formalnosti pri njenih carinskih deklaracijah. Poudariti je treba, da se ta očitek nahaja že v tožbi, s katero se je začel postopek (glej predvsem točko 24 in točke od 34 do 40 tožbe).

54 Glede temelja je treba poudariti, da potrebe preiskave, namenjene identificiranju in prijemu storilcev oziroma sostorilcev izvedene goljufije ali poskusa, lahko upravičujejo zavestno opustitev, v celoti ali delno, obveščanja glavnega zavezanca

o preiskavi, čeprav ta ne bi bil z ničimer vpleten v goljufiga ravnanja (zgoraj navedena sodba De Haan, točka 32). Nacionalni organi lahko torej zakonito namenoma dopustijo kršitve ali nepravilnosti, da bi bolje razbili mrežo, identificirali storilce in zbrali ali primerjali dokaze. Vendar bi naprtitev carinskega dolga zavezancu, ki bi nastal zaradi preganjanja kršitev, nasprotovala namenu klavzule pravičnosti, ki jo poudarja člen 905 izvedbene uredbe, saj bi se tako zavezanec znašel v izjemnem položaju glede na druge gospodarske subjekte, ki opravljajo enako dejavnost. Zato opustitev obveščanja zavezanca za namene skrbne preiskave carinskih ali policijskih organov o njenem poteku vzpostavlja, ob odsotnosti vsakršnega goljufigega ravnanja ali malomarnosti zavezanca, posebni položaj (zgoraj navedeni sodbi De Haan, točka 53, in British American Tobacco, točka 64, ter sodba Sodišča prve stopnje z dne 14. decembra 2004 v zadevi Nordspedizionieri di Danielis Livio in drugi proti Komisiji, T-332/02, ZOdl., str. II-4405, točka 51).

- 55 V obravnavani zadevi, kot izhaja iz poročila FIOD iz Rotterdama z dne 2. septembra 1996, je bila goljufiga pri deklaracijah, ki jih je izdala tožeča stranka, odkrita ob treh neodvisnih postopkih različnih služb nizozemskih organov. Prvo nepravilnost je 20. in 23. marca 1995 razkril DIC iz Rotterdama pri preiskavi o prevozih telečjega priželjca (glej točko 11 zgoraj). Drugo je 29. junija 1995 razkril carinski organ iz Kerkradeja ob nadzoru vzorcev (glej točko 12 zgoraj). Tretjo je 10. julija 1995 odkril carinski urad iz Kerkradeja po ugotovitvi, da v dveh carinskih deklaracijah stolpca „Nadzor namembnega urada“ nista bila v celoti izpolnjena (glej točko 13 zgoraj). Ti nepravilnosti sta se med drugim nanašali na mesne izdelke, ki niso bili telečji priželjc, in sicer na goveje meso in perutnino. Prav tako je treba poudariti, da je FIOD iz Rotterdama zvezo med temi tremi zadevami ugotovil šele 24. julija 1995. Zato je treba skleniti, da v predmetni zadevi nizozemski carinski organi niso namenoma dopustili kršitve, da bi identificirali ali prijeli storilce ali sotorilce storjenih goljufig.

- 56 V vsakem primeru pa je treba ugotoviti, da so bili 23. marca 1995 nizozemski carinski organi že seznanjeni z enim primerom goljufije pri operaciji tranzita Skupnosti, za katero je deklaracijo pripravila tožeča stranka in za katero je bila ta glavni zavezanec za namene tranzitnega postopka. Vendar so nizozemski organi tožečo stranko obvestili šele 9. avgusta 1995 oziroma štiri mesece in pol pozneje.
- 57 Poudariti je treba, da člen 379(1) izvedbene uredbe določa, da če, kot v obravnavani zadevi, pošiljka ni bila predložena namembnemu uradu in kraja kršitve ali nepravilnosti ni mogoče določiti, urad odhoda o tem „čim prej“ obvesti glavnega zavezanca. Čeprav ta določba torej ne določa natančnega roka za obvestitev glavnega zavezanca in se omejuje na to, da mora biti obveščen najpozneje pred iztekom enajstega meseca po vpisu deklaracije za tranzit Skupnosti, nacionalnim organom vendarle nalaga obveznost skrbnosti pri obveščanju glavnega zavezanca.
- 58 To obvestilo udeležnemu o nedokončanju carinskega postopka ima namreč več namenov. Prvič, v skladu s členom 379(2) izvedbene uredbe mora biti v tem obvestilu naveden predvsem trimesečni rok, v katerem lahko udeleženi uradu odhoda predloži dokazilo o pravilnosti tranzitne operacije ali o kraju, v katerem je kršitev dejansko nastala. Tako je obvestilo glavnemu zavezancu o omenjenem roku pogoj, da carinski organi izterjajo carinski dolg, in je namenjeno varstvu njegovih interesov (sodba Sodišča z dne 20. januarja 2005 v zadevi Honeywell Aerospace, C-300/03, ZOdl., str. I-689, točki 23 in 24). Drugič, to obvestilo omogoča dobrovernemu gospodarskemu subjektu odkriti, da je šlo pri eni pošiljki za zlorabo, in torej sprejeti potrebe ukrepe, da bi preprečil nastanek carinskega dolga pri naslednjih podobnih pošiljkah. Tretjič, poznavanje te nepravilnosti lahko glavnemu zavezancu v skladu s členom 198 carinskega zakonika omogoči dopolniti zavarovanje, predloženo carinskim organom za zagotovitev plačila carinskega dolga.

- 59 Poudariti je treba, da dejstvo, da se udeležnemu ne sporoči takoj odkritje goljufije, ki ga zadeva, in da se najprej opravi preiskave o njem, ne pomeni malomarnega ravnanja carinskih organov. Kot lahko ti organi zakonito namenoma dopustijo kršitve ali nepravilnosti, da bi bolje razbili mrežo, identificirali storilce in zbrali ali primerjali dokaze (zgoraj navedena sodba De Haan, točka 53), lahko zakonito začnejo preiskave o nepravilnostih, odkritih pri tranzitnem postopku Skupnosti, ne da bi o tem predhodno obvestili glavnega zavezanca, z namenom, da bi predvsem določili naravo in obseg odkritih nepravilnosti in da bi ugotovili odgovornost različnih gospodarskih subjektov, ki sodelujejo v obravnavanem postopku, vključno s samim glavnim zavezancem. Predhodno obvestilo vključenim v obravnavano carinsko operacijo o obstoju goljufije bi dejansko lahko škodilo preiskavi in otežilo zbiranje upoštevnih dokazov.
- 60 Vendar pa, kot je to poudarilo Sodišče v zgoraj navedeni sodbi De Haan, če je izvrševanje preiskovalnih pooblastil carinskih ali policijskih organov zakonito, potrebe skrbne preiskave organov, ob odsotnosti vsakršnega goljufivega ravnanja ali malomarnosti zavezanca, pri čemer ta ni bil obveščen o poteku preiskave, vzpostavljajo posebni položaj (zgoraj navedena sodba De Haan, točka 53). Kot je to potrdila Komisija na obravnavi, dejstvo, da se o odkritju goljufije od trenutka, ki se določi glede na okoliščine primera, ne obvesti glavnega zavezanca, žrtve te goljufije, tega postavlja v posebni položaj pri carinskem dolgu zaradi goljufivih operacij, ki so povezane z omenjeno goljufijo in do katerih je prišlo po odkritju te goljufije, vendar preden je bil o njej obveščen glavni zavezanec.
- 61 Naprtitev carinskega dolga dobrovernemu zavezancu, ki bi izviral iz opustitve ali iz zamude nacionalnih organov pri obveščanju o obstoju goljufije, ki se ga zadeva, bi nasprotovala namenu klavzuli pravičnosti, saj bi se tako zavezanec znašel v izjemnem položaju glede na druge gospodarske subjekte, ki opravljajo enako dejavnost. Zato bi ne bilo pravično temu gospodarskemu subjektu naložiti škode, ki

mu normalno ne bi nastala (zgoraj navedeni sodbi Coopérative agricole d'alimentation des Aviron, točka 22, in British American Tobacco, točka 63) in ki bi presegala običajno trgovsko tveganje, povezano z njegovo gospodarsko dejavnostjo (zgoraj navedena sodba Hyper proti Komisiji, točka 95).

- 62 V obravnavani zadevi je treba določiti, od katerega trenutka bi nizozemski organi lahko tožečo stranko obvestili o predmetnih nepravilnostih. DIC iz Rotterdama je 23. marca 1995 odkril prvo goljufijo, ki zadeva tožečo stranko, in sicer tisto pri dokumentu T1 št. 5100508 z dne 16. januarja 1995. FIOD iz Haarlema je za to izvedel 31. marca 1995 in FIOD iz Rotterdama je bil o tem obveščen 18. aprila 1995. Med strankami ni sporno, da je bil FIOD organ, pristojen za preiskave zadevnih nepravilnosti in za obvestitev tožeče stranke. FIOD iz Rotterdama je 18. aprila 1995 začel svojo preiskavo odkrite kršitve. Vendar je tožečo stranko o ugotovljeni nepravilnosti obvestil šele 9. avgusta 1995.
- 63 Glede na zgoraj navedeno je treba skleniti, da čeprav nizozemski organi niso bili malomarni med potekom svojih preiskav, je dejstvo, da ti organi določen čas in za potrebe omenjenih preiskav niso obvestili tožeče stranke o goljufiji, ki jo zadeva, okoliščina, ki je to postavila v posebni položaj pri delu carinskega dolga, ki pripada spornim operacijam zunanjega tranzitnega postopka skupnosti. Če bi namreč carinski organi tožečo stranko o nepravilnosti deklaracij obvestili v primernem roku po 18. aprilu 1995, ko je bil o tem obveščen FIOD iz Rotterdama, bi lahko po razkritju zadevnih goljufivih pošiljk sprejela ukrepe, potrebne za preprečitev nastanka carinskega dolga v njeno škodo, ki bi izhajal iz pošiljk po 12. juniju 1995. Zato Sodišče prve stopnje meni, da so v obravnavani zadevi izpolnjeni pogoji za obstoj posebnega položaja pri carinskem dolgu, ki izhaja iz deklaracij, ki jih je tožeča stranka pripravila po 12. juniju 1995.

- 64 Zato je treba skleniti, da je Komisija storila očitno napako v presoji s tem, da je menila, da tožeča stranka pri carinskem dolgu, ki izhaja iz operacij po 12. juniju 1995, ni bila v posebnem položaju v smislu člena 239 carinskega zakonika in člena 905 izvedbene uredbe.
- 65 Zato, ne da bi bilo potrebno presoјati o drugih okoliščinah, ki jih je navajala tožeča stranka, je treba ugoditi prvemu delu tega tožbenega razloga.

Drugi del tožbenega razloga: odsotnost goljufivega ravnanja in očitne malomarnosti

Trditve strank

- 66 Tožeča stranka zatrjuje, da ni sporno, da je ravnala v dobri veri in da ni bila vpletena v goljufijo. Komisija pa naj bi ji, neupravičeno, očitala, da je ravnala z očitno malomarnostjo.
- 67 Tožeča stranka poudarja, da so nizozemski organi v svojem zahtevku za odpust dajatev Komisiji navedli, da tožeči stranki ni mogoče očitati očitne malomarnosti. To stališče naj bi potrdili med potekom upravnega postopka, predvsem v svojih odgovorih na Komisijina zahtevka za dodatne podatke z dne 8. avgusta 2001 in 2. avgusta 2002. Tožeča stranka navaja, da mora Komisijina presoja obstoja take malomarnosti temeljiti na vseh upoštevnih podatkih, vključno z izjavami nacionalnih

organov (zgoraj navedena sodba France aviation proti Komisiji, točka 36), pred katerimi ima udeleženi pravico biti slišan (sodba Sodišča prve stopnje z dne 18. januarja 2000 v zadevi Mehibas Dordtselaan proti Komisiji, T-290/97, Recueil, str. II-15, točke od 27 do 29). Komisija pa naj bi se oddaljila od mnenja nizozemskih organov, ne da bi pri tem za to zadostno navedla razloge.

68 Tožeča stranka prav tako opozarja, da, kot izhaja tako iz prakse Komisije (odločba Komisije REM 21/00, 22/00, 23/00 in 24/00 z dne 23. julija 2001, točka 42) kot iz sodne prakse (sodba Sodišča prve stopnje z dne 19. februarja 1998 v zadevi Eyckeler & Malt proti Komisiji, T-42/96, Recueil, str. II-401, točki 159 in 160), je treba za ugotovitev obstoja očitne malomarnosti preučiti, ali je bilo ravnanje udeleženega v nasprotju z običajno trgovsko prakso. V obravnavani zadevi pa naj bi bilo njeno ravnanje v skladu s tako prakso. Tožeča stranka glede očitka, da ni sklenila zavarovanja za prevoz blaga, poudarja, da so nizozemski organi v svojem odgovoru z dne 2. avgusta 2002 na Komisijin zahtevek za podatke navedli, da v času dejstev ni bilo lahko sklepati zavarovanj in da to tudi ni bil običaj. Prav tako navaja, da dejstvo, ali je sklenila zavarovanje ali ne, v ničemer ne vpliva na obstoj očitne malomarnosti. Nazadnje, tožeča stranka opozarja, da če je Komisija navedla, da je sklenitev zavarovanja samo eno od meril presoje obstoja očitne malomarnosti, ni opredelila niti natančneje pojasnila drugih meril, uporabljenih v obravnavani zadevi. Tožeča stranka zaključuje, da se torej ni mogla primerno odzvati.

69 Tožeča stranka poleg tega poudarja, da v trgovskih odnosih z družbo Hector International ni ravnala malomarno. Navaja, da je ta od marca 1993 opravljal prevoze za LEP International UK, sestrsko družbo tožeče stranke, na njeno splošno zadovoljstvo. Na predlog družbe Hector International naj bi jo LEP International UK spravil v stik s tožečo stranko. Ta naj bi začela izdajati dokumente T1 za družbo Hector International šele, ko se je prepričala, da je ta solventna, in ko je prejela izjavo glede odgovornosti in zavarovanj družbe Hector International v primeru neizpolnitve vseh formalnosti pri carinskih dokumentih. Poleg tega naj bi tožeča

stranka zagotovila, da je bilo vsakič izdano omejeno število dokumentov T1 in da novi dokumenti niso bili izdani, dokler se za predhodne dokumente ni moglo šteti, da so bile izpolnjene vse formalnosti. Vedno naj bi od družbe Hector International zahtevala, naj se ji vrne odrezek izvoda 5 dokumentov T1, na katerem sta bila vedno žig španske carine in podpis španskega carinskega uradnika, ki pa sta se pozneje izkazala za lažna. Tožeča stranka naj bi poleg tega za vsako pošiljko vedno prejela tovarne liste „CMR“, podpisane in opremljene z žigom o potrditvi prejema, ki so izkazovali, da je meso prispelo na svoj namembni kraj. Zato naj bi tožeča stranka ukrenila vse, kar je bilo primerno za preprečitev vsake škode, ki bi izhajala iz neizpolnitve vseh formalnosti pri carinskih dokumentih, in naj bi torej ne ravnala malomarno.

70 Komisija meni, da je v izpodbijani odločbi pravno zadostno ugotovila, da je tožeča stranka v obravnavani zadevi ravnala očitno malomarno.

71 Poudarja, da vprašanje očitne malomarnosti tožeče stranke ni v nobeni zvezi z vprašanjem, ali je bila v dobri veri ali ne. Komisija priznava, da so jo nizozemski carinski organi obvestili, da ni bilo niti goljufivega ravnanja niti očitne malomarnosti tožeče stranke. Vendar poudarja, da jih je dvakrat pozvala, naj natančneje pojasnijo svoje stališče, prvič v svojem zahtevku za podatke z dne 24. novembra 2000 in drugič v svojem zahtevku za podatke z dne 22. novembra 2001. Vendar naj odgovori nizozemskih organov nikakor ne bi pomagali pri ugotavljanju, ali je tožeča stranka v obravnavani zadevi ravnala očitno malomarno, saj so se, kot izhaja iz teh obvestil, omenjeni organi omejili na uporabo načela domneve nedolžnosti, pri čemer so šteli, da je tožeča stranka dobroverna, dokler se ne dokaže nasprotno.

72 Komisija opozarja, da je pri ugotavljanju, ali je glavni zavezanec ravnal očitno malomarno, treba upoštevati njegove posebne odgovornosti v tranzitnem postopku

Skupnosti. Poudarja, da, kot je navedeno v uvodni izjavi 46 izpodbijane odločbe, mora Komisija v ta namen upoštevati izkušnje udeleženega, njegovo skrbnost in zapletenost predpisov (sodba Sodišča prve stopnje z dne 5. junija 1996 v zadevi Günzler Aluminium proti Komisiji, T-75/95, Recueil, str. II-497). Kot družba za carinske pošiljke je bila tožeča stranka izkušen gospodarski subjekt, ki bi moral poznati trgovska tveganja, povezana s svojimi dejavnostmi (uvodna izjava 47 izpodbijane odločbe). Poleg tega naj bi predpisi o tranzitnem postopku jasno določali obveznosti glavnega zavezanca in odgovornost, ki iz njih izhaja (uvodna izjava 48 izpodbijane odločbe). Nazadnje, deklarant bi moral sprejet vse potrebne ukrepe, da bi se zaščitil pred trgovskimi tveganji, česar v obravnavani zadevi ni bilo (uvodni izjavi 49 in 50 izpodbijane odločbe).

73 Glede vprašanja, ali je tožeča stranka ravnala skrbno, Komisija podrobneje poudarja, da je sklenitev zavarovanja samo eden od elementov presoje. Komisija meni, da je glede na vse okoliščine obravnavane zadeve pravilno sklenila, da tožeča stranka ni sprejela vseh potrebnih ukrepov, da bi se zaščitila pred morebitnimi tveganji.

74 Glede ukrepov, ki naj bi jih tožeča stranka sprejela, da bi se prepričala o tem, ali je mogoče zaupati družbi Hector International, Komisija opozarja, da je tožeča stranka ta dejstva navedla šele v svoji repliki. Poudarja, da je tožeča stranka podpisala izjavo, kjer je potrdila, da ne želi ničesar dodati k spisu, ki so ga predložili nizozemski organi, in da je imela možnost predstaviti svoja stališča o dopisu Komisije z dne 11. oktobra 2001, v katerem je ta izrecno ugotovila obstoj očitne malomarnosti tožeče stranke. Komisija torej meni, da se tožeča stranka na tej stopnji postopka ne more opirati na nova dejstva, da bi Komisiji očitala, da ni dovolj obrazložila izpodbijane odločbe.

Presoja Sodišča prve stopnje

- 75 Za presojo, ali gre za očitno malomarnost v smislu člena 239 carinskega zakonika in člena 905 izvedbene uredbe, je treba predvsem upoštevati kompleksnost predpisov, katerih neizpolnitev je povzročila nastanek carinskega dolga, poklicne izkušnje in skrbnost gospodarskega subjekta (zgoraj navedena sodba Söhl & Söhlke, točka 56).
- 76 V obravnavani zadevi je Komisija navedla, prvič, da bi morala tožeča stranka kot izkušen gospodarski subjekt poznati carinske predpise in trgovska tveganja svoje dejavnosti (uvodna izjava 47), drugič, da predpisi o tranzitnem postopku jasno določajo obveznosti glavnega zavezanca in odgovornost, ki iz njih izhaja (uvodna izjava 48 izpodbijane odločbe), in, tretjič, da bi morala tožeča stranka glede na svoje odgovornosti in kot glavni zavezanec sprejeti vse potrebne ukrepe proti trgovskemu tveganju (uvodna izjava 49).
- 77 Vendar so trije zgoraj navedeni elementi, in sicer kompleksnost predpisov, poklicne izkušnje in skrbnost gospodarskega subjekta le merila presoje, na podlagi katerih mora Komisija *in concreto* presoditi, ali je bilo ravnanje gospodarskega subjekta očitno malomarno ali ne (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Söhl & Söhlke, točka 56). Komisija mora namreč pri svoji analizi opredeliti konkretna dejanja in opustitve vložnika zahtevka za opustitev, ki posamično ali v celoti vzpostavljajo očitno malomarnost, predvsem v smislu omenjenih meril.
- 78 Glede tega je treba poudariti, da so nizozemski organi tako v svojem zahtevku za odpust kot pozneje dvakrat v upravnem postopku pred Komisijo sklenili, da ni mogoče ugotoviti, da je tožeča stranka ravnala goljufivo ali očitno malomarno.

Komisija pa je v izpodbijani odločbi vseeno menila, da gre pri ravnanju tožeče stranke za očitno malomarnost (uvodna izjava 51). Vendar, čeprav se je Komisija lahko oddaljila od stališča nizozemskih organov (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo France aviation proti Komisiji, točka 36), je imela dolžnost na podlagi upoštevanih dejstev dokazati obstoj očitno malomarnega ravnanja tožeče stranke.

79 Kot pa je Komisija priznala na obravnavi, izpodbijana odločba opredeljuje samo dve posebni ravnanji tožeče stranke, ki bi lahko izkazovali obstoj njene očitne malomarnosti. Gre za dejstvo, da ni nadzirala drugih udeleženi, in dejstvo, da ni sklenila ustreznih zavarovanj (uvodna izjava 49).

80 Glede prvega očitka, ki izhaja iz zatrjevane opustitve tožeče stranke nadzora drugih udeležencev, izpodbijana odločba v ničemer natančneje ne navaja, zakaj je bila tožeča stranka pri tem malomarna. V odsotnosti vsakršne utemeljitve tega očitka mora Sodišče prve stopnje meniti, da ni bil dokazan. Ugoditi temu očitku bi pomenilo, da je vsak gospodarski subjekt, ki je bil žrtev goljufivih ravnanj tretjih, s katerimi je imel poslovne stike, nujno ravnal očitno malomarno.

81 Poleg tega je treba poudariti, da tožeča stranka zatrjuje, da je sprejela vrsto previdnostnih ukrepov glede družbe Hector International. Tako naj bi začela izdajati dokumente T1 za družbo Hector International šele, ko se je prepričala, da je ta družba solventna, in ko je prejela izjavo o odgovornosti in zavarovanjih te ob morebitni neizpolnitvi vseh formalnosti pri carinskih dokumentih. Poleg tega naj bi zagotovila, da je bilo vsakič izdano omejeno število dokumentov T1 in da novi dokumenti niso bili izdani, dokler se za predhodne dokumente ni moglo šteti,

da so bile izpolnjene vse formalnosti. Nazadnje, vedno naj bi zahtevala, naj se ji vrne odrezek izvoda 5 dokumentov T1, na katerem sta bila vedno žig španske carine in podpis španskega carinskega uradnika, in tovarne liste „CMR“, podpisane in opremljene z žigom o potrditvi prejema. Ti previdnostni ukrepi, katerih obstoja Komisija ni izpodbijala, kažejo previdno in primerno ravnanje tožeče stranke pri nadzoru drugih udeležencev v obravnavanih carinskih operacijah.

82 Sodišče prve stopnje ne more sprejeti trditve Komisije, da se tožeča stranka ne more opirati na ta dejstva, ker naj bi jih navajala šele v repliki. Poudariti je namreč treba, da je dolžnost Komisije dokazati obstoj očitne malomarnosti tožeče stranke v obravnavani zadevi. Vendar Komisija s svojim dopisu z dne 11. oktobra 2001, kjer je podala svoje ugovore, ni natančno navedla, zakaj naj bi menila, da je bila tožeča stranka malomarna pri nadzoru drugih udeležencev. Tožeča stranka je v svojem odgovoru z dne 9. novembra 2001 zatrdila, da ni ravnala malomarno, pri čemer je predvsem navedla, da je pri prevozih ravnala vestno in da ni imela možnosti preveriti, ali so pri zaključku postopka nastale nepravilnosti. V nadaljevanju je Komisija v izpodbijani odločbi ohranila očitek, ki izhaja iz zatrjevanih pomanjkljivosti pri nadzoru drugih udeležencev, ne da bi ga pri tem natančneje pojasnila. Tožeča stranka je v svoji tožbi, s katero se je začel ta postopek, ponovila, da ji pri ugotovljenih nepravilnostih ni mogoče ničesar očitati, in vztrajala, da je bilo njeno ravnanje v obravnavani zadevi v skladu z običajno trgovsko prakso. Komisija je v svojem odgovoru ponovila svoje stališče in ugovarjala trditvam tožeče stranke. Glede na zgoraj navedeno tožeči stranki ni mogoče očitati, da je glede na trditve iz izpodbijane odločbe in odgovora na tožbo v svoji repliki dopolnila upoštevne trditve in dejstva.

83 Glede drugega očitka, ki izhaja iz tega, da naj bi tožeča stranka ne sklenila ustreznih zavarovanj, je treba poudariti, da če se morajo gospodarski subjekti zavarovati pred običajnimi trgovskimi tveganji in če zato zgolj dejstvo nastale premoženjske škode ne pomeni posebnega položaja v smislu carinskih predpisov Skupnosti (glej v tem

smislu zgoraj navedeno sodbo Hyper proti Komisiji, točki 113 in 114), vendarle kot splošnega pravila ni mogoče sprejeti, da bi nesklentev zavarovanja sama po sebi pomenila očitno malomarno ravnanje gospodarskega subjekta. Komisija v izpodbijani odločbi ni navedla razlogov, zakaj je bilo glede na okoliščine predmetne zadeve dejstvo, da tožeča stranka ni zavarovala tveganj, ki izhajajo iz spornih operacij, očitno malomarno ravnanje. Glede tega je treba poudariti, da sklenitev ali nesklentev ustreznega zavarovanja določa, kdo bo nosil carinski dolg in škodo, nastalo v spornih operacijah, in sicer carinski komisionar ali njegov zavarovalec. Vendar dejstvo, da se tožeča stranka za povrnitev zneska carinskega dolga, ki naj bi ga dolgovala, ne more obrniti na zavarovalniško družbo in ga mora torej nositi sama, ne vpliva na pogoje za pravico do odpusta omenjenega dolga iz razlogov pravičnosti niti zato ne na obveznosti Komisije, da ta odpust odobri, če so navedeni pogoji izpolnjeni. Poleg tega bi lahko zavarovalec prevzel vse pravice komisionarja nasproti carinskim organom ali pa bi počakal na izid komisionarjevega spora pred Komisijo. Zato dejstvo, da zavarovanje ni bilo sklenjeno, ne pomeni malomarnosti.

- 84 Poleg tega je treba poudariti, da sta na podlagi člena 239 carinskega zakonika mogoča povrnitev ali odpust uvoznih ali izvoznih dajatev v primerih, ki izhajajo iz okoliščin, pri katerih ne gre niti za malomarnost niti za goljufivo ravnanje udeleženega. Prav tako člen 905 izvedbene uredbe določa, da morajo biti k zahtevku za odpust priložena dokazila, na podlagi katerih se lahko sklepa, da gre za posebni položaj, ki izhaja iz okoliščin, ki ne vključujejo niti goljufivega ravnanja niti očitne malomarnosti. Iz samega besedila teh določb izhaja, da mora obstajati zveza med gospodarskemu subjektu očitano malomarnostjo in ugotovljenim posebnim položajem. V odsotnosti take zveze bi bilo nepravilno zavrniti zahtevek za odpust ali povrnitev. V obravnavani zadevi pa je treba navesti, da nesklentev zavarovanja tožeče stranke ni niti prispevala k izvršitvi goljufije niti ni zapletla njenega odkritja. *A fortiori* ta okoliščina nima stroge zveze z dejstvom, da nizozemski organi tožeče stranke določen čas niso obvestili o obstoju goljufije pri eni od njenih deklaracij.

85 Zato je treba skleniti, da je Komisija storila očitno napako v presoji s tem, da je tožeci stranki pripisala očitno malomarnost.

86 Zato je treba ugoditi drugemu delu tožbenega razloga.

87 Zato je treba tej tožbi ugoditi.

Stroški

88 V skladu s členom 87(2) Poslovnika Sodišča prve stopnje se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Komisija s svojim predlogom ni uspela, zato nosi svoje stroške in v skladu s predlogi tožeče stranke stroške, ki jih je ta priglasila.

89 Na podlagi člena 87(4) Poslovnika Kraljevina Španija, intervenientka, nosi svoje stroške.

Iz teh razlogov je

SODIŠČE PRVE STOPNJE (prvi senat)

razsodilo:

- 1. Odločba Komisije REM 08/00 z dne 7. oktobra 2001 se v delu, s katerim je zavrnen odpust uvoznih dajatev, ki so bile naložene tožeči stranki za carinske operacije po 12. juniju 1995, razglasi za nično.**
- 2. Komisija nosi svoje stroške in stroške, ki jih je priglasila tožeča stranka.**
- 3. Kraljevina Španija nosi svoje stroške.**

Cooke

García-Valdecasas

Labucka

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourggu, 27. septembra 2005.

Sodni tajnik

Predsednik

H. Jung

J. D. Cooke

Stvarno kazalo

Pravni okvir	II - 3889
Pravila o tranzitnem postopku Skupnosti	II - 3889
Pravila o povračilu ali odpustu uvoznih ali izvoznih dajatev	II - 3892
Dejansko stanje	II - 3893
Obravnavane operacije zunanjega tranzita Skupnosti	II - 3893
Upravni postopek glede zahtevka za odpust uvoznih dajatev	II - 3896
Postopek in predlogi strank	II - 3899
Pravno stanje	II - 3900
Prvi del tožbenega razloga: obstoj posebnega položaja	II - 3901
Uvod	II - 3901
— Trditve strank	II - 3901
— Presoja Sodišča prve stopnje	II - 3902
Zatrjevane malomarnosti nizozemskih organov pri odkrivanju goljufije in njihova zamuda pri obveščanju tožeče stranke o nepravilnostih pri carinskih dokumentih, ki jih je ta izdala	II - 3903
— Trditve strank	II - 3903
— Presoja Sodišča prve stopnje	II - 3907
Drugi del tožbenega razloga: odsotnost goljufivega ravnanja in očitne malomarnosti	II - 3912
Trditve strank	II - 3912
Presoja Sodišča prve stopnje	II - 3916
Stroški	II - 3920